

„Nívódíj pályázat”
**MIKROMÉRLEGGEL KOMBINÁLT ELEKTROKÉMIAI
RADIOAKTÍV NYOMJELZÉS TECHNIKA**

Répánszki Réka

Országos Atomenergia Hivatal, Felügyeleti Főosztály

A kvarc kristály mikromérleg alkalmas a kvarccal együtt rezgő tömeg kismértékű megváltozásának detektálására, azonban a mérleg nem ad információt a tömegváltozás okáról, az adszorbeálódott anyag fajtáról. Ezért szükséges a módszert anyagspecifikus technikákkal, pl. radioaktív nyomjelzéssel kiegészítve alkalmazni.

Ismert technika az in-situ elektrokémiai nyomjelzés. Ennek legelterjedtebb változata a vékony fólia módszer, melynek egyik oldalát a vizsgált fémmel vonják be. A fólia alá elhelyezett detektorral mérhető az adszorbeált, jelzett, tipikusan β -sugárzó izotóp mennyisége. Olyan mérőcellát építettem, amelyben a fólia helyett egy rezgő kvarc kristály van, így az aktivitás mérés mellett a tömegváltozás mérésére is lehetőség van. A kvarckristály hagyományosan fémmel (jelen esetben arannyal) bevont felülettel rendelkezik, mely segítségével elektrokémiai mérések is kivitelezhetőek. A hagyományos háromelektrodos elrendezést alakítottam ki, munkaelektrodként a kvarcra párolt arany szolgált, referenciaelektrod egy Luggin kapillárisal kapcsolódó telített kalomel elektrod, ellenelektrodként pedig az oldatba merülő platina huzal szolgált.

A méréseket $0,1 \text{ mmol/dm}^3$ perklórsavat és $1 \text{ mmol/dm}^3 \text{ Na}^{36}\text{Cl}$ -tot tartalmazó oldatban végeztük. A gazdag irodalommal rendelkező „perklórsavas oldatból történő klorid adszorpció arany a felületre” jó modell kísérletnek bizonyult a mérőrendszer teszteléséhez. Az adszorpció folyamat és annak elektrokémiája jól követhető a rendszerben. Lassú, 1 mV/s sebességű ciklikus voltammogram felvétel során a klorid ionok anódos irányú polarizációja alatt ($\sim 870\text{-}1050\text{mV}$ között, az arany kettősréteg-tartományában) tapasztalható klorid adszorpció, mely aktivitásméréssel is igazolható volt.